

Nieuwsbrief

ADLO-project: Veel geblaas maar (te) weinig wol

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Vlaamse Schapenhouderij vzw

Ieperseweg 87

8800 Rumbek/Beitem

T 051 27 32 28

F 051 24 00 20

E griet.dewaele@inagro.be

Projectpartners

- Vlaamse Schapenhouderij vzw
- Dierengezondheidszorg Vlaanderen vzw
- Katholieke Hogeschool Kempen

IN DIT NUMMER:

Voorwoord	1
Discussieavonden: verslag	2
Agenda	5
Oproep	5

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland.

JAARGANG 5, NR. 19

OKTOBER 2012

Voorwoord

Geachte lezer,
Beste schapenliefhebber,

Het ADLO-schapenproject 'Veel geblaas, maar (te) weinig wol' is intussen bijna 10 maanden aan het lopen. De enquêtes omtrent scheren en wol en rond de huidaandoeningen zijn uitgevoerd en worden in een volgend nummer gerapporteerd. De bedrijfsopvolging ivm moment van scheren van oeien en lammeren is lopend. DGZ volgt bedrijven met specifieke huidproblemen. Ook de wolkwaliteit zal op een vijftal bedrijven bepaald worden bij een reeks dieren.

Dit voorjaar vonden drie discussievergaderingen plaats omtrent wolkwaliteit en huidparasieten. In dit nummer vinden jullie een samenvatting van deze boeiende gesprekken. In de zomer van 2013 volgen dan in elke provincie demo-

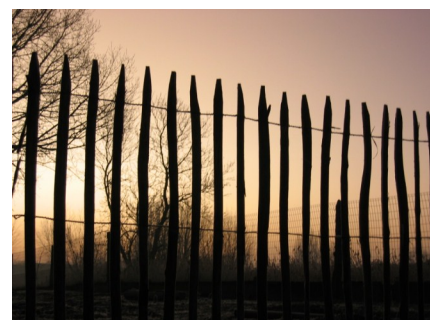
namiddagen omtrent wol- en huidproblematiek en het scheren.

Wat de informatieverspreiding betreft is er elk kwartaal een nieuwsbrief. Een poster ivm de optimale scheertechniek is in ontwikkeling. Alles wordt ook op de websites gerapporteerd en finaal wordt er aan het einde van 2013 terug een samenvattende brochure voorzien, om alle kennis en ervaringen uit het project te bundelen.

U ziet dat we op koers zitten en nu het winterseizoen voor de deur staat kan eenieder die op zijn bedrijf problemen met parasieten heeft dit nog altijd melden voor specifieke opvolging, voor zover onze draagkracht strekt.

Veel leesgenot!

A. Calus
Voorzitter VSH

Discussieavonden: verslag

In mei organiseerden we drie discussieavonden rond het project 'Veel geblaas maar (te) weinig wol'. Na een korte kennismaking met alle aanwezigen konden we starten met de beschrijving van de projectdoelstellingen:

- wolproductie en –kwaliteit
- bedrijfsmanagement
- dierenwelzijn
- diergezondheid

Tijdens de discussieavonden kwamen al deze aspecten aan bod zoals ze op de bedrijven ervaren worden.

1/ Wolproductie en– kwaliteit

Hoe gaan de schapenhouders om met de wol en wat weten ze over de kwaliteit?

Er werd tijdens de discussies vaak verwezen naar de wolfederatie in Nederland. Deze federatie kwam vroeger ook naar België waar ze duidelijk uitleg gaf over kwaliteit en de prijs van de wol. Om de wol op te halen moesten de schapenhouders de wol per schaap binden. Door de slechte prijzen was de kostprijs te hoog en daarom niet meer haalbaar om de wol te scheiden per schaap. Met gevolg, bijna iedereen gooit de wol op een hoop zonder echt te kijken naar de kwaliteit. Sinds vorig jaar organiseert Boerenbond opnieuw een dergelijk wolophaalpunt in elke provincie.

Er is een groot prijsverschil tussen de slechtste en de beste wol. Voor de slechtste wol kreeg men vorig jaar € 0,5/kg en voor de beste wol € 1,6/kg. Zwarte wol is quasi waardeloos, wol van bv. Zwartblessen ging vorig jaar maar tot € 0,5/kg.

Spinners/vilters vragen wol van de jongste dieren omdat die wol het fijnst en het langst is. Hoe meer torsie in de wol hoe fijner, hoe beter de kwaliteit. Dit hangt ook af van schaap tot schaap. De meeste aanwezigen vertelden dat ze te weinig wisten over de wol kwaliteit en de prijzen.

Is het nog de moeite om wol te verkopen?

Enkele schapenhouders stockeren de wol, andere doen ze naar het containerpark, de meeste raken hun wol kwijt via de scheerder.

Kiezen voor zelfruierende schapen en ligt de wei dan niet vol wol?

Het ruien gaat geleidelijk zodat het bijna niet opvalt in de weide. Veel vogels pikken de wol op om te gebruiken als nestmateriaal.

2/ Bedrijfsmanagement

Zelf scheren of laten scheren?

Zelf scheren van de schapen en zelf verkopen van de wol dekt de kostprijs, maar het is wel arbeidsintensief.

De kostprijs voor het scheren door een schaapscheerder? De goedkoopste € 2/dier incl. wol tot € 5/dier incl. wol. Meestal neemt de scheerder zelf de wol mee.

Onze kwaliteit van wol is niet zo goed, maar onze wol wordt nu gebruikt in eco-isolatie. Een heel groot deel daarvan gaat naar China.

Wanneer wordt er geschoren?

Scheren gaat beter in de zomer, hoe warmer hoe beter. Het vet van de wol 'smelt' waardoor de scheermachine beter glijdt en zo makkelijker scheert.

Geeft het scheren van oien op het einde van de dracht niet meer risico op verwerpen?

Dat kan door de veroorzaakte stress en is niet uit te sluiten, maar niet veel schapenhouders hebben dit al voor gehad.

Er zijn weinig schapenhouders die hun schapen uitvasten om zo darmdraaiing tijdens het scheren te voorkomen.

“Discussie-
avonden”

Slechts enkele schapenhouders scheren tijdens de winter. Wat is het voordeel daarvan? Er is meer plaats in de stal waar de dieren overwinteren, de schapenhouder heeft meer zicht op de conditie van de dieren, de lammeren zijn groter,... . Het feit dat de lammeren groter zijn kan wel een probleem zijn bij het lammeren zelf. Dat is ook afhankelijk van het ras. Door ze enkele dagen op voorhand op te stallen, krijgen ze het warm en is de huid vettiger waardoor het scheren dan ook makkelijker gaat.

Hoe scheren diegene die zelf scheren?

- Rechtstaand
- Op hun achterhand
- Geen tot weinig maken gebruik van een singel

Wanneer lammeren scheren?

Vanaf 6 maand of vanaf 8 maand worden de lammeren geschoren.

Augustus zou volgens de schapenhouders te laat zijn om nog te scheren, juli is beter. Het is ook afhankelijk van de weersomstandigheden. De schapenhouders scheren ook liever het schaap volledig in plaats van enkel de rug. Voor de verkoop aan moslims naar aanleiding van het offerfeest, is het belangrijk dat de dieren volledig geschoren zijn.

Qua groei is het scheren ook afhankelijk van het warme weer, als ze te warm hebben nemen de dieren minder voeder op. Dus is het best om ze dan te scheren.

Scheermachine, hoe zorgzaam zijn de schapenhouders met hun scheermachine?

De schapenhouders zijn zorgzaam met hun machine, want het is een duur toestel! Op tijd de messen laten slijpen is de boodschap. Het afslijten van de messen is heel erg afhankelijk van het schaap: buiten/binnen/soort wol... . Ook de kwaliteit van de messen is erg afhankelijk, mes per mes is er zelfs per merk een verschil. Het slijpen zelf kan ook veel invloed hebben op het al dan niet snel afslijten.

Het afstellen van het ondermes en het bovenmes is ook belangrijk naar afslijten toe.

De filters moeten regelmatig gereinigd worden anders verhit de tondeuse. Het is belangrijk om de machine veel te oliën en de messen met afwaswater te reinigen.

Een infomoment met een demonstratie over het onderhoud van de scheermachine zou geen overbodige luxe zijn.

3/ Dierenwelzijn en -gezondheid

Schurft

- Schurft: - heel moeilijk te behandelen
- alle schapen behandelen
 - hoogtepunt op winter
 - raakt heel moeilijk weg
 - is hardnekkig.

Schurft bij schapen is specifiek voor schapen en gaat niet over op bvb runderen.

Lange wol kan ook wel goedaardige jeuk veroorzaken als het heel warm is. Dus eerst controleren is de boodschap.

Myasis

Komt dit meer voor dan vroeger?

Op het eerste zicht zou het meer voorkomen, maar er zijn geen harde bewijzen voor. Van de schapenhouders zou 80% ooit al eens myasis gehad hebben.

Is dit plaats gebonden?

We hebben de indruk dat schapen in West-Vlaanderen minder last hebben van myasis. Het zou kunnen dat dit komt door de zeewind en de iets lagere temperatuur.

“schurft,
myiasis...”

Waar komt myiasis meestal voor?

Myiasis komt meestal voor aan de achterhand volgens de schapenhouders, maar het komt voor dat een schaap helemaal onder de maden zit. Rammen kunnen op hun kop myiasis krijgen. Dit komt door wonden na het kopstoten met andere rammen. Preventief spuiten helpt niet.

Hoe verloopt het ziektebeeld?

Het ziektebeeld verloopt in 2 fases: 1^e ei-legging, daarna worden er door de geur meer groene bromvliegen aangetrokken waardoor de 2^e (en ergste) fase begint. In de 1^e fase wordt er opgemerkt dat het schaap enorm met staart wikkelt en dan kan je een bruine plek ontdekken. Het juist toedienen van de producten is heel belangrijk. Het gedrag van een besmet schaap: onrustig, trappelen, suf, staan alleen,... uiteindelijk kunnen ze door ammoniakvergiftiging sterven.

Is preventief scheren niet de oplossing?

Dit wordt in het project getest. Bij korte wol is er te weinig vochtigheid om myiasis te ontwikkelen. De vochtigheidsgraad om myiasis te ontwikkelen moet boven 65% zijn. Bij te lange wol, koelt de lucht niet meer af en stijgt de vochtigheidsgraad. Dagelijks controleren is de boodschap.

Wat is de beste behandeling?

Scheren en dan met insecticidenproducten behandelen. Er kan eventueel met antibiotica behandeld worden. Javel is ook bruikbaar, maar prikt de aangetaste huid en is dus niet aan te raden. De poten ook goed controleren op myiasis. Myiasis is ook niet soort specifiek, het kan voorkomen bij konijnen, honden,....

Luizen

Luizen zijn heel moeilijk te zien met het blote oog. Je gebruikt best een vergrootglas en een zaklamp en dan nog is het moeilijk om ze te zien. Luizen hebben behoefte aan warmte. In de zomer of op stal besmet het ene schaap het andere. Ze zijn pas goed zichtbaar in de winter net als schurft. De plaag ontstaat wel veel vroeger in het jaar. Het is vaak een aankoopprobleem, bij keuringen,... . De luis is typisch voor schapen. Behandeling: na het scheren de behandeling starten.

Teken

Op de weide niks, in het bos wel, locale insecticiden helpen.

Luisvlieg

Luisvlieg? Niemand heeft die gezien.

4/Varia*Hoe zie je graag de info toekomen?*

Nieuwsbrief/ e-zine is het meest interessant

Wat is er het meest interessant? Een studiereis

Zijn er geïnteresseerden in cursus scheren, onderhoud scheerapparaat? Ja

Hoe zitten al de schapenverenigingen in elkaar? Er zijn verschillende verenigingen.

Schmallenberg? Schapenhouders met lammeren in december/januari/februari hadden lammeren met misvormingen. In het begin vooral de misvormingen, daarna zwakke lammeren, oaien met domme lammeren. Begin december was er nog geen problemen, maar het is vooral begonnen half december tot februari.

Diegene die nu immuniteit hebben zijn goed voor een paar jaar, hoeveel er immuun zijn op een bedrijf is nog een vraagteken.

Hampshire down is niet aangetast in de Hampshire down club op 25 bedrijven.

Verslag: Griet Dewaele

Agenda

Studieavonden van het Praktijkcentrum Kleine Herkauwers

Programma:

- Vaccineren: zinvol of niet?
Door: Da. Peter De Schutter
- Inteelt: hoe schadelijk.
Door: Dr. Steven Janssens

Het 'Bloed', rotkreupel, zere bekjes... zijn vervelende soms dodelijke aandoeningen. Vaccineren kan een oplossing zijn, maar is vaak duur! Peter De Schutter zal de meest voorkomende aandoeningen toelichten en uitleggen hoe vaccinatie op een efficiënte manier kan worden ingezet.

Inteelt in de schapenfokkerij is zeker niet gewenst maar soms moeilijk te voorkomen of wordt soms toch uit onwetendheid toegepast. Steven Janssens zal ons uitleggen wat de gevolgen van inteelt kunnen zijn en hoe wij inteelt kunnen beheersen.

Waar en wanneer?

Telkens om 19u30

- maandag 5 november, Zaal De Vos en Reinaert, Brakelsesteenweg 304, Ninove
- Donderdag 8 november, Inagro, Ieperseweg 87, Rumbek-Beitem
- Vrijdag 9 november, Parochiezaal, Oppuursdorp 17, Oppuurs
- Donderdag 15 november, Zaal De Binder, Vijverstraat 2A, Hasselt (Kievit)
- Dinsdag 20 november, Kastanjehof, Ganzendries 65, Pellenberg

De avonden zijn gratis

Meer info?

Norbert Vettenburg: 0473/ 83 70 61

Jan Eskens: 0499/ 94 96 03

"Agenda"

Oproep!

Heb je schapen met jeuk of wolverlies, neem contact met ons op.

In het project zijn een aantal bezoeken voorzien op bedrijven met huidproblemen. We doelen hierbij op een kuddeprobleem. Schurft, luizen, vliegenmaden of een onbekende oorzaak van schuren of wolverlies.

In de volgende nieuwsbrief komen we hier nog op terug.

U kan een melding doen bij DGZ tav dierenarts Guido Bertels tel: 078 05 05 24 of guido.bertels@dgz.be